

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

**HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI DŁUGOPOLE
GÓRNE**

2. Czas powstania

XIV, XIX w.

3. Miejscowość

DŁUGOPOLE GÓRNE

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **MIĘDZYLESIE**

6. Współrzędne geograficzne

50° 13' 22.828" N 16° 38' 30.795" E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Langenow, Langenow, Langenu, Ober Langenaw, Oberlangenaw, Langenu superior, in pago Langenu, Langenaw, Langenu Ober

HISTORIA: Pierwsza wzmianka o Długopole Górnym pochodzi z 1346 r., kiedy to osada została podzielona na dwie niezależne wsie (Długopole Górne i Dolne). W 1355 r. wzmiankowany jest drewniany kościół, już wtedy parafialny, co należy przypuszczać że powstał wcześniej. W XV w. istniał tu huta szkła oraz młyn ze sławem, a osada była majątkiem kamery cesarskiej z wolnym sołectwem zamieszkałym przez 31 kmieci, 8 zagrodników i 5 chałupników. W 1595 roku świątynię zastąpiono nową mурowaną budowlą. Wieś została zniszczona w okresie trwania działań wojennych, kiedy to wybuchło tu powstanie chlopskie przeciw wojskom cesarskim. Pod koniec XVI w. wieś została sprzedana właścicielowi Międzylesia - Michaelowi von Althann. Na przełomie XVIII/XIX w. Długopole stanowiło dużą rozwiniętą wieś o charakterze rolniczo-rzemieślniczym – w 1743 r. odnotowano 40 gospodarstw, a w 1786, dzięki szybkiemu rozwojowi było ich już 126. Mieszkańcy zajmowali się przede wszystkim tkactwem i przędzalnictwem jak również wydobywaniem piaskowca. W 2 poł. XIX w. dzięki rozwojowi pobliskiego uzdrowiska, wieś zyskała charakter turystyczny i letniskowy. Wybudowano dwie gospody, restaurację i pensjonat. W 1939 r. wieś liczyła 1197 mieszkańców; po II wojnie światowej osada szybko została ponownie zasiedlona – zachowała swój rolniczy charakter, jednak nie wykorzystano w pełni funkcji turystycznych.

Długopole Górne stanowi tańcuchówkę o zasięgu ok. 3 km. Większość zabudowy stanowią historyczne mурowane budynki mieszkalne charakterystyczne dla ziemi Kłodzkiej. W ostatnich latach obserwuje się tendencję budowy nowych obiektów mieszkalnych jednorodzinnych.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypchniętych)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

5 września 2023 r.

Jędrzej Musiał

1. Miejscowość	DLUGOPOLE GÓRNE	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	MIĘDZYLESIE	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI DLUGOPOLE GÓRNE	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- a) zatracenie historycznie ukształtowanego układu ruralistycznego wsi
- b) przebudowa i niezgodne z doktryną konserwatorską prace remontowe historycznej zabytkowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- a) rozbudowa wsi z poszanowaniem historycznego ukształtowanego układu ruralistycznego
- b) zachowanie dominanty jaką stanowi kościół pw. św. Piotra i św. Pawła
- c) zagospodarowanie i rewitalizacja zespołu dworskich
- d) budowa nowych obiektów z zastosowaniem materiałów występujących w budownictwie lokalnym oraz z zachowaniem cech charakterystycznych dla Sudetów Środkowych
- e) prace remontowe i modernizacyjne przy historycznej zabudowie mieszkalnej i gospodarczej należy prowadzić z zachowaniem i poszanowaniem oryginalnej substancji zabytkowej
- f) zachowanie i konserwacja małej architektury sakralnej
- g) zachowanie i odtworzenie historycznie ukształtowanej zieleni
- h) prace przy obiektach zabytkowych należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Dehio-Handbuch der Kunstdenkmäler in Polen Schlesien, Berlin 2005.

Knies J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 15: Kotlina Kłodzka i Rów Górnej Nisy, Wrocław 1994.

Kartografia

Messtischblatt Rosenthal 5865, ok. 1936 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

5 września 2023 r.
Jędrzej Musiał

